

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Tämä on rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat saattavat poiketa alkuperäisestä julkaisusta.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Koski, Pirjo & Jouhki, Maija-Riitta (2020). Kätilöopiskelijoiden ajatuksia yrittäjyydestä. Kätilölehti 2, 32-34.

Kätilöopiskelijoiden ajatuksia yrittäjyydestä

Kätilöopintojen Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämisen kehittämistyön opintojakson tavoitteena on tuottaa valmistumisvaiheen opiskelijoille osaamista toimia alansa kehittämistehtävissä sekä tutustuttaa heitä oman alansa yrittäjien toimintaan.

TEKSTI Pirjo Koski ja Maija-Riitta Jouhki

Tässä artikkelissa kuvataan kätilöopiskelijoiden ajatuksia yrittäjyydestä. Artikkelin perustuu opiskelijoiden kirjallisiin raportteihin sekä Suomen yrittäjien ja kätilöyrittäjien verkkosivullaan julkaisemaan tietoon. Kirjallisten kuvausten käyttäminen on opiskelijoiden lupa.

Pirjo Koski on terveystieteiden tohtori ja lehtori, Metropolia AMK, Terveyden edistämisen tiimi

Maija-Riitta Jouhki on terveystieteiden tohtori ja lehtori, Metropolia AMK, Terveyden edistämisen tiimi

Opiskelijat saavat kurssin aikana tehtävään haastatella pienyrittäjiä, laatia haastatteluista raportin sekä keskustella seminaarissa yrittäjyydestä. Valmistumassa olevat kätilöopiskelijat vastasivat kirjallisesti kysymykseen: Miksi kättilöt ryhtyvät itsenäiseksi yrittäjäksi? Kuvauksista muodostettiin yhtenäinen aineisto, josta nousi esiin seuraavat viisi motivaatiotekijää.

1. Halu tehdä kätilötyötä kiireettömästi, asiakaslähtöisesti ja kokonaisvaltaisesti

Kätilöopiskelijat kertoivat, että motivaatio yrittäjyyteen löytyy muun muassa halusta tehdä kätilötyötä kiireettömästi, asiakaslähtöisesti ja kokonaisvaltaisesti. Yrittäjänä kättilöllä on mahdollisuus antaa asiakkaille aikaa sen verran kuin he tarvitsevat. Sairaalamailmassa yrittäjää häiritsee se, ettei ennätä tehdä työtään niin hyvin kuin haluaisi. Perheillä

on valtava tiedon tarve. Kättilöllä on samaan aikaan useita hoidettavia eikä hän ehdi kohdata perheitä yksilöllisesti, yrittäjänä näin ei ole. Yrittäjän asiakkaat ovat myös motivoituneempia ja yrittäjä kokee näin aikaansaavansa muutosta.

2. Sairaalamailma ei tunnu kättilölle omalta

Usein kättilö tietää jo valmistuttuaan, että oma kutsumus on tehdä töitä omalla tyylillä ja tarjota naisille palveluita, joita ei terveydenhuollostamme eikä muilta markkinoilla olevilta palveluntarjoajilta saa. Tärkeäksi koetaan myös se, että naisilla on vaihtoehtoja ja heille voi tarvittaessa tarjota enemmän tukea, erilaista osaamista sekä erityisesti aikaa, ymmärrystä ja rakkautta äitiyteen liittyvissä asioissa.

3. Mallia omilta vanhemmilta

Yrittäjyyteen on kannustanut myös se, että kättilön oma äiti työskentelee hoitoalalla yrittäjänä. Kättilö on oppinut paljon häneltä ja muilta mentoreilta ympäri maailman ja kätilökollegoilta Suomesta, myös yksityisenä kättilönä toimimisesta ja yritystoiminnasta.

4. Halu siirtyä sivutoimisesta yrittäjyydestä päätoimiseksi yrittäjäksi

Jotkut kättilöt ovat valmistuttuaan toimineet koko ajan sivutoimisena yrittäjänä toiminimen kautta. Kättilö on esimerkiksi ennen yrityksen perustamista tehnyt doulauksia laskutuspalvelun kautta. Haaveena on ollut ryhtyminen kokonaan yrittäjäksi, koska sivutoimisella yrittäjällä aikaa menee myös muihin yrittäjän velvoitteisiin.

5. Tavoitteena oli työskennellä kätilönä kotisyntyisissä

Toiminimellä toimiminen mahdollistaa kättilölle väylän työskennellä itsenäisesti kättilönä kotisyntyisissä sekä samalla yhteistyössä työkumppaninsa kanssa.

Suomalaisten kättilöiden yritykset

Suomen Yrittäjät haluaa kannustaa naisia näkemään yrittäjyyden vaihtoehtona ja toteuttamaan näin unelmiaan. Vuonna 2016 Suomessa oli yhteensä 3804 kättilöä, suurin osa naisia. Kättilöt ovat perustaneet erilaisia yrityksiä. Taulukossa 1 kuvataan seitsemää kättilön yritystä ja niiden liikeidea. Liikeideat on kerätty kätilöyrittäjien avoimilta verkkosivuilta. Liikeidea on toiminta-ajatusta laajempi ja yksityiskohtaisempi suunnitelma tulevasta yritystoiminnasta.

Liikeideoissa korostetaan naisten voimaantumista, aitoa naisten ja perheiden kohtaamista, toiveiden kunnioittamista, yksilöllisyyttä ja lämminkisyyttä, lempeää ja laadukasta kätilötyötä, asiakkaiden toiveiden kuulemistä, kokonaisvaltaisuutta, ystävällisyyttä, ammattitaitoisuutta sekä kaunista ja turvallista kokemusta. Kättilöt tuottavat palveluita raskauden, synnytyksen ja lapsivuodeaikana. Kätilötyötä toteutetaan sekä omissa toimitiloissa että asiakkaiden kotona. Palvelutarjontaan kuuluu perhevalmennusta, synnytyksen hoitoa, lääkkeettömiä kivunlievitysmenetelmiä, synnytysdoulauksia, shiatsu-hoitoa, imetysohjausta sekä ohjausta erilaisissa naisten terveyteen, mm. vaihdevuosiin, liittyvissä asioissa.

Mitä yrittäjyys vaatii kätilöltä?

Suomen Yrittäjät on yrittäjien keskusjärjestö. Järjestön mukaan yrittäjyydestä tulee ensin mieleen vapaus päättää itse omista työajoistaan ja olla oma pomonsa. Ennen yrittäjäksi ryhtymistä kannattaa miettiä liikeidean lisäksi myös omia kykyjä ja edellytyksiä yrittäjänä. Taulukossa 2 (s. 34) kuvataan Suomen yrittäjät keskusjärjestön vastauksia kysymyksen: Mitä yrittämisessä tarvitaan?

Kätilöopiskelijat kirjoittivat ajatuksiaan yrittäjyydestä ja niistä muodostettiin yhtenäinen aineisto, joka analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä. Aineistosta nousi kolme keskeistä teemaa.

1. Vapauden houkutus ja kätilöyden toteuttaminen itse haluamallaan tavalla

Kätilöyrittäjyyden vetovoimaa lisäsi yrittäjyyteen liittyvä monenlaiseksi kuvattu vapaus ja mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön. Vapaus piti sisällään vapauden suunnitella ja toteuttaa ajankäyttöä, toimintaa ja toimintaympäristöihin liittyviä asioita. Erityisesti mahdollisuus työ- ja vapaa-ajan hallinnoimiseen omilla ehdoilla nähtiin hyvänä sekä mahdolli-

suus vaikuttaa oman työn sisältöihin, kuten oman yrityksen tarjoamiin palveluihin. Myös erilaiset verkko- ja etätyöskentelyn mahdollisuudet nähtiin osana vapautta. Kätilöyden toteuttamista itse halutulla tavalla kuvattiin mm. siten, että sairaalatyön niukiksi koetut resurssit eivät rajoittaneet omaa toimintaa asiakkaan kanssa ja hoidon jatkuvuuden ja asiakassuhteiden nähtiin onnistuvan paremmin yrittäjänä.

2. Vastuunkantaminen ja epävarmuus pärjäämisestä

Yrittäjyyden vetovoimaisuutta vähensi suureksi mielletty vastuu ja epävarmuus pärjäämisestä. Vastuun kantamiseen kuuluu vastuu asiakkaista, mutta myös vastuun mahdollisista työntekijöistä ja palveluiden laadusta.

Lisäksi pohdittiin vastuuta itsensä kehittämistä ja sitä, millaiset mahdollisuudet yrittäjällä siihen on. Pärjäämisen suhteen ajateltiin taloudellista puolta ja pärjäämistä yrittäjänä. Tulojen epävarmuus ja yrittäjyyden vaatima monipuolinen osaaminen nähtiin haasteena. Pärjäämiseen sisältyy myös huoli omasta ▶

KÄTILÖYRITTÄJYYDEN VETOVOIMATEKIJÄT

Kätilöyrittäjyyden vetovoimaa lisää opiskelijoiden mielestä

- Mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön, vapaus suunnitella ajankäyttöä, toimintaa ja toimintaympäristöä sekä mahdollisuus työn- ja vapaa-ajan yhteensovittamiseen ja etätyöskentelyyn.

Kätilöyrittäjyyden vetovoimaisuutta vähentää opiskelijoiden mielestä

- Suureksi mielletty vastuu, tulojen epävarmuus, yrittäjyyden vaatima monipuolinen osaaminen, vastuu itsensä kehittämistä ja huoli omasta jaksamisesta.

Kätilö, Kädet ja Sydän - Midwife Johanna Honkanen	Voimaannuttaa naisia matkalla äitiyteen. Kätilötyöni sydän on aitona ihmisenä kohdata perheet ja kunnioittaa heidän yksilöllisiä toiveitaan sekä ajatuksiaan matkasta läpi raskauden. Erityisenä missionani on viedä fysiologisen synnytyksen hoidon oppeja eteenpäin ja kouluttaa synnytyksen kanssa työskenteleviä sekä perheitä. (toimintana yksityinen neuvolakäynti, valmennus, synnytyksen suunnittelu, synnytyksen käynnistelyhoidot ja rentoutushoidot, synnytyksen aikana kotona tai sairaalassa lapsivuodeaikana)
Douladou, Doula ja imetysohjaaja Maria Kesti	Yksilöllistä, kokonaisvaltaista tukea, yksilöllistä ja lämminhenkistä raskaus- ja synnytysdoulausta, imetysohjausta ja shiatsu-hoitoa pääkaupunkiseudulla.
HEKET- TMI Anu Lampinen	Tarjoaa lempeää ja laadukasta kätilön antamaa akupunktiohoitoa koko naisen elämänkaaren eri kohdissa. Korkeatasoista TCM-akupunktiokoulutusta.
Käpylän kätilö Doulakätilö Enni Huisman	Autan synnyttäjiä ja perheitä valmistautumaan synnytykseensä ja olen mukana synnytyksessä toiveiden mukaan kotona ja/tai sairaalassa. Tuen synnyttäjää hänen toivomillaan lääkkeettömällä kivunlievitys- ja rentoutusmenetelmillä sekä läsnäolollani. Erityisen lähellä sydäntäni ovat vesi- ja kotisyntytykset.
Kätilötalo Anu Lampinen (Heket) ja Johanna Sarlio-Nieminen (Yebomama)	Kätilötalon vastaanotolla saat kokonaisvaltaista, ystävällistä ja ammattitaitoista hoitoa, ohjausta ja valmennusta. Haluamme auttaa sinua löytämään oman polkusi niin raskausaikana, matkalla synnytykseen, imetykseen, vanhemmuuteen, naiseudessa, terveyden ollessa epätasapainossa sekä vaihdevuosien lähestyessä tai aaltojen jo ollessa elämässäsi. Vastaanotto on Kätilötalolla, Töölössä, Helsingissä. Kotikäyntikin on mahdollista, jos se sopii paremmin perheenne tilanteeseen.
Kätilö Midwife Jenni Helsten	Rakastan, tuen, valmennan, inspiroin ja voimaannutan sinua sinun omanlaisella polullasi äidiksi. Kuljen matkaa yhdessä kanssasi ja annan kaiken tietotaitoni käyttöösi, jotta sinä voit saada kauniin ja terveen raskauden sekä turvallisen, naiseuttasi voimaannuttavan ja lempeän synnytyksen. Teen myös konsultaatioita erilaisissa naisten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Toimin pääasiassa Helsingin seudulla.
Kätilö- ja koulutuspalvelu jaga: Kätilö Eeva Itkonen	Luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon perustuvat kätilöpalvelut apunasi raskausaikana, synnytyksessä ja sen jälkeen synnytysvalmennus, kätilön vastaanotto sekä koulutukset perheille ja ammattilaisille.

Taulukko 1. Kätilöt yrittäjinä – seitsemän kätilöyrittäjää ja heidän yritystensä liikeideat (tiedot poimittu yritysten verkkosivuilta 19.6.2019).

Yrittäjätoiminnan aloittamiseen tarvitaan

- halu yrittää
- hyvä yritysidea
- hyvä ammattitaito
- kokemuksia työelämästä
- tietoja ja taitoja yrittämisestä
- riittävästi alkupääomaa.

Menestyvällä yrittäjällä on myös

- hyvä ammattitaito
- halu itsenäiseen työskentelyyn
- halu ottaa vastuuta ja riskejä
- kyky tehdä tuloksellista työtä
- kyky hakeutua hyödyllisiin verkostosuhteisiin
- perheen tuki.

Yrittämisessä tarvitaan samoja valmiuksia kuin työelämässä, opiskelussa tai vaikkapa harrastuksissa. Näitä ovat esim.

• ahkeruus	• luovuus
• oma-aloitteisuus	• tavoitteellisuus
• palveluhalu	• uskaliaisuus
• sosiaaliset taidot	• kyky tehdä valintoja
• joustavuus	• neuvokkuus
• itseluottamus	• kyky vaikuttaa
• halua kehittyä	• perustiedot yrittämisestä.

Taulukko 2. Mitä yrittämisessä tarvitaan Suomen yrittäjät-keskusjärjestön mukaan?

jaksamisesta. Yrittäjyys nähtiin paljon aikaa ja työtä vaativana vaihtoehtona, jossa piti sietää epävarmuutta ja pystyä kohtaamaan toisenlaisia haasteita kuin palkkatyössä. Myös yrittäjyyteen liitetty mielikuva hyvin vähästä vapaa-ajasta lisäsi huolta omasta pärjäämisestä ja jaksamisesta. Lisäksi yrittäjyyttä kuvattiin yksinäiseksi työksi, jossa ehkä kaivattaisiin kanssakäymistä kollegoiden kanssa.

3. Vankka työkokemus yrittäjyyden perustana

Pitkä kokemus kliinisestä työstä nähtiin onnistuneen yrittäjyyden perustajana. Tärkeinä nähtiin hyvät kädentaidot, yleinen kokemus työelämästä ja lisäksi nostettiin esiin hyvät verkostot. Näiden katsottiin kehittyvän parhaiten työkokemuksen myötä. Aineistosta nousikin esille, että yrittäjyys nähtiin mahdollisena itselle vasta sen jälkeen, kun työkokemuksesta olisi kertynyt useita vuosia. Omaa yrittäjäksi ryhtymistä kuvattiin helpottavan myös mahdollisen yrittäjäkumppanin pitkä kokemus kliinisestä työstä ja erityisesti yrittäjänä toimimisesta, johon itse voisi tarpeen vaatiessa tukeutua. •

Lähteet saatavissa toimituksesta.

Jopa joka kuudes nainen on kärsinyt syömishäiriöstä

Odotettua useampi suomalainen on sairastanut syömishäiriön nuoruudessaan. Helsingin yliopiston tutkimuksen mukaan jopa joka kuudes nainen ja joka neljäskymmenes mies on kärsinyt syömishäiriöstä varhaisaikuisuuteen mennessä. Tyypillisiä syömishäiriöitä ovat anoreksia ja bulimia, lisäksi on oirekvaltaan monenlaisia syömishäiriöitä. Syömiseen liittyvät häiriöt yleistyivät varhaisnuoruudessa. Tytöillä yleisin ikä syömishäiriön puhkeamiselle oli 16–19-vuotiaana. Syömishäiriöiden yleisyyden ja oirekuvien tunteminen väestössä on tärkeää, sillä tieto luo perustan syömishäiriöiden ennaltaehkäisylle ja tunnistamiselle. Syömishäiriö ei usein näy päällepäin.

– Valitettavasti tänä päivänäkin vain pieni osa syömishäiriötä sairastavista tunnustetaan terveydenhuollossa, ja moni jää

ilman tarvitsemaansa apua. Eri-tyyppisen huonosti tunnustetaan epätyypillisiä syömishäiriöitä. Syömishäiriöön sairastunut voi yhtä lailla olla ali-, normaali- tai ylipainoinen, kertoo nuorisopsykiatriaan erikoistuva lääkäri, psykoterapeutti **Yasmina Silén** sanoo.

– Tutkimuksemme yksi keskeinen havainto oli, että tytöillä ja nuorilla naisilla laihuushäiriö ja sen taudinkuvaa muistuttavat syömishäiriöt olivat hyvin yleisiä. Näille oirekuville on tyypillistä painon lasku, ruokailuihin liittyvät rajoitukset, pakonomainen liikunta, lihomisen pelko ja kehonkuvan häiriö.

Yasmina Silén, Pyry N. Sipilä, Anu Raevuori, Linda Mustelin, Mauri Marttunen, Jaakko Kaprio, Anna Keski-Rahkonen. DSM-5 eating disorders among adolescents and young adults in Finland: A public health concern. *International Journal of Eating Disorders* 2020. <https://doi.org/10.1002/eat.23236>